

Sandvikens Kommun

Granskningsutlåtande

ÖVERSIKTSPLAN FÖR SANDVIKENS KOMMUN 2030

sandviken.se

GRANSKNINGSUTLÅTANDE ÖVERSIKTSPLAN FÖR SANDVIKENS KOMMUN 2030

Diarienummer
KS2017/663

Omslagsfoto
Jan Carlsson
Stéfan Estassy
Sandvikens Kommun

Formgivning och produktion
Baringo reklam & kommunikation 2018

Innehåll

Granskningsutlåtande.....	4	INTRESSEFÖRENINGAR, SAMMANSLUTNINGAR M. FL.	
Bakgrund	4	PRO Järbo	14
Granskningsutställningen	4	Friluftsförbundet Sandviken	14
Yttranden	4	Österfärnebo Sockens utvecklingsgrupp	15
		FN-föreningen	17
Inkomna synpunkter	6	KOMMUNINVÅNARE	
STATLIGA ORGAN		Privatperson 1	19
Länsstyrelsen Gävleborg	6	Privatperson 2	19
Trafikverket	12	Privatperson 3	20
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB	12	Privatperson 4	20
Fortifikationsverket	12	Privatperson 5	21
Skogsstyrelsen	12	Privatperson 6	21
Svenska kraftnät	12	Privatperson 7	21
Vattenfall Eldistribution	12	Privatperson 8	21
		Privatperson 9	21
REGIONALA ORGAN		Privatperson 10	21
Region Gävleborg	14	Privatperson 11	21
		Privatperson 12	22
KOMMUNALA ORGAN		Privatperson 13	22
Kunskapsnämnden	14	Privatperson 14	22
		Privatperson 15	22
ANDRA KOMMUNER		Privatperson 16	23
Älvkarleby kommun	14	Privatperson 17	24
		Sammanfattning av förändringar sedan granskning.....	25

Granskningsutlåtande

Bakgrund

Enligt plan- och bygglagen ska översiktsplanen ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas samt hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är inte bindande. Efter antagande kan den fungera som vägledande styrdokument för planeringen inom kommunens förvaltningar.

Granskningsutställningen

Planprocessen

Enligt plan- och bygglagen indelas översiktsplaneprocessen i tre skeden:

- samråd, granskning och antagande

Syftet med samrådet är att förbättra beslutsunderlaget samt ge medborgarna möjlighet till insyn och påverkan. Synpunkter som framförts under samrådet sammanställs och kommenteras i en samrådsredogörelse som ligger till grund för revideringar i granskningsförslaget.

Granskningsutställningen har ägt rum mellan den 28 juni och den 2 september 2018. De synpunkter som inkommit redogörs och kommenteras i denna handling. Synpunkterna har i sin tur legat till grund för de mindre justeringar som tillkommit i tillhörande antagandehandling.

Granskningsutställningen – i form av utställning såväl som tryckta exemplar – har funnits tillgänglig på Sandvikens kommun, samtliga biblioteksfilialer samt digitalt på www.sandviken.se/sandviken2030.

Utställningen har kungjorts i lokaltidningen Annonsbladet, via sociala medier samt på kommunens hemsida. Kungörelserna gjordes initialt samt i mitten av granskningsperioden. Under hela granskningsperioden har en obemannad utställning funnits på Kulturcentrum och samtliga biblioteksfilialer. Detta för att göra förslaget än mer tillgängligt.

Under perioden 20-30 augusti 2018 anordnades öppna möten för allmänheten. Detta för att ge möjlighet till insyn och påverkan före planens slutliga antagande.

Öppna möten anordnades på följande platser i kommunen:

- Sandvikens folkbibliotek
- Österfärnebos bibliotek
- Järbos bibliotek
- Storviks bibliotek

De nya förslag och idéer som kommit fram under dessa möten, tas med i de framtida projekt som ingår i översiktsplaneringen.

Under granskningsperioden bjöds även Länsstyrelsen Gävleborg in till en informationsträff där förslaget presenterades och diskuterades.

Yttranden

Under granskningsperioden, 28 juni-2 september 2018, har totalt 31 yttranden lämnats in. Varje yttrande redovisas i sin helhet, följt av kommunens kommentar. 17 yttranden kommer från kommuninvånare. Dessa har rubricerats med Privatperson 1, Privatperson 2 och så vidare.

Yttranden har kommit in från:

Statliga organ

1. Länsstyrelsen i Gävleborgs län
2. Trafikverket
3. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB
4. Fortifikationsverket
5. Skogsstyrelsen
6. Svenska kraftnät
7. Vattenfall Eldistribution

Regionala organ

1. Region Gävleborg

Kommunala organ

1. Kunskapsnämnden, Sandvikens Kommun

Andra kommuner

1. Älvkarleby kommun

Intresseföreningar, sammanslutningar med flera

1. PRO Järbo
2. Friluftsförbundet Sandviken
3. Österfärnebo Sockens utvecklingsgrupp
4. FN-föreningen

Kommuninvånare

1. Privatperson 1 till och med 17

Inkomna synpunkter

Statliga organ

Länsstyrelsen Gävleborg

”Sandvikens kommun har överlämnat förslag till kommunal översiktsplan för granskning under perioden 28 juni – 2 september. Enligt överenskommelse med Sandvikens kommun har Länsstyrelsen fått förlängd granskningstid till den 16 september. Länsstyrelsen yttrade sig över samrådsförslaget den 29 mars 2018.

I översiktsplanen redovisar kommunen sin viljeinriktning för hur mark- och vattenanvändningen ska ledas i en hållbar riktning. Planen kommer att utgöra ett viktigt strategiskt dokument för utvecklingen av stad och landsbygd. Framtidsvisionen sträcker sig till år 2030 med utblick mot 2050.

Enligt plan- och bygglagen 3 kap. 16 § ska Länsstyrelsen under granskningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Yttrandet ska i första hand omfatta hur översiktsplanen tillgodoser statens särskilda bevakningsområden.

Länsstyrelsens granskningsyttrande ska ingå som en del i den antagna översiktsplanen.

Gällande planer

Nedan anges vilka planer som kommer att ersättas av denna plan:

- Översiktsplan 1990 Sandvikens Kommun, antogs av kommunfullmäktige 1991-03-04.
- Översiktsplan centrala Sandviken, antagen av kommunfullmäktige 2003-12-01.
- Översiktsplan Kungsbergets skidanläggning, antagen av kommunfullmäktige 1987-09-07.
- Översiktsplan för riksväg 80 Tegelbruket – Storvik – Kungsgården, antagen av kommunfullmäktige 1993-12-20.

Allmänna synpunkter

Sandvikens kommuns förslag till kommuntäckande översiktsplan är sammanfattningsvis ett genomarbetat, detaljerat och grundligt dokument. Kommunen har överlag generellt tillmötesgått Länsstyrelsens synpunkter i samrådsskedet på ett bra sätt. Länsstyrelsen är fortsatt positiv till kommunens höga målsättning och stöttar gärna kommunen i sitt arbete.

Länsstyrelsen har lämnat synpunkter på sakfrågor i yttrandet nedan men vill särskilt lyfta fram:

- Översiktsplanens kartmaterial är fortfarande otydligt och det är väldigt svårt att orientera sig i kartorna. Länsstyrelsen rekommenderar att kartmaterialet arbetas om och redovisas i lämpliga skalor för att öka tydligheten. Tydliga kartor kommer dessutom att

underlätta kommande lovprövningar, detaljplaneärenden och andra prövningar.

- Kommunen uppger att program, planer strategier som tex grönstrukturplan, kulturmiljöprogram och klimatstrategi ska upprättas. Länsstyrelsen anser att arbetsgången borde ha varit det omvända. Program, strategier med mera hade med fördel kunnat legat som underlag för översiktsplanen. Då hade översiktsplanen mer kunnat spegla kommunens viljeinriktning i den framtida utvecklingen.

Länsstyrelsens särskilda bevakningsområden

Länsstyrelsen ska enligt plan- och bygglagen (PBL), 3 kap. 16§, under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Riksintressen

Översiktsplanen redovisar gällande riksintressen samt anger övergripande ställningstaganden till dessa. I en översiktsplan är det dock viktigt att framhålla och tydliggöra kommunens prioriteringar och avvägningar mellan olika riksintressen, men även andra allmänna intressen. Dessa utgör en grund för senare ställningstaganden i framtida planering och prövningar i annan lagstiftning. Såsom tidigare har nämnts måste kartmaterialet också förtydligas.

Riksintresse kulturmiljö

I granskningsversionen är samtliga riksintressen redovisade kartmässigt där de ingår i ortsanalyserna, vilket är positivt. Det är också bra att det finns angivet i riktlinjerna att kulturmiljöerna ska skyddas, och inte som i samrådsversionen att de bör skyddas.

I avsnittet om kulturmiljöer är riksintressena text- och kartmässigt redovisade. Dock saknas i samtliga fall de texter som Riksantikvarieämbetet (RAÄ) har beslutat om och som beskriver vilka uttryck som respektive riksintresstext består av.

Nu är bara motiven till riksintresseutpekandet redovisade. Det är uttrycken som kan säkerställas i ett planarbete. Samtliga RAÄ-beslut bifogades till samrådsyttrandet.

För riksintresse Sandvikens stad kvarstår den gamla och inaktuella motivtexten. Det motiv som RAÄ beslutade om 2015 02 17 är formulerat:

”Stads- och industrimiljö som speglar den ekonomiska, politiska och bostadsociala strukturen i ett bolagsägt, välplanerat industrisambälle genom dess utveckling och övergång till offentligt ägda samhällsfunktioner - från slutet av 1800-talet till slutet av 1970-talet. En ung stad som haft sin storhetstid under modernismen och där bebyggelsen och stadsplanemönstren i hög grad är representativa för efterkrigstidens bebyggelse”.

Länsstyrelsen efterfrågar särskilt ett ställningstagande för den del av riksintresset Sandvikens stad som löper in på Sandviks industriområde. Här har bygg- och miljöförvaltningen påbörjat ett arbete med en med företaget gemensam ”avsiktsförklaring” avseende säkerställande och som också bör beröras i ÖP. Detta bekräftas också av synpunkter från Sandvik AB i samrådsredogörelsen.

Riksintresse naturvård och Natura 2000

Riksintresse naturvård och Natura 2000 är redovisade på karta och det framgår att kommunen med generella ordalag avser att skydda riksintresseområdena från påtaglig skada. I konsekvensbeskrivningen redovisas vilka områden som berörs av översiktsplanens genomförande.

Riksintresse friluftsliv enl kap 3 MB samt rörligt friluftsliv enligt kap 4 MB

Riksintresse friluftsliv samt rörligt friluftsliv är redovisade på karta och det framgår att kommunen avser med generella ordalag att skydda riksintresseområdena från påtaglig skada. I konsekvensbeskrivningen redovisas vilka områden som berörs av översiktsplanens genomförande.

Riksintresse vindbruk

Riksintresse vindbruk är redovisat i kartmaterialet och det framgår i planhandlingarna att kommunen tillgodoser riksintresset.

Riksintresse skyddade vattendrag

Det framgår av granskningshandlingen att kommunen tillgodoser riksintresset. Länsstyrelsen föreslår dock att kartan med riksintressen för vindbruk kompletteras med riksintresse för skyddade vattendrag eftersom båda ingår i avsnittet om förnybar energi.

Riksintresse kommunikationer

Det framgår i riktlinjerna hur kommunen avser att tillgodose riksintressena. För att öka tydligheten kan resonemanget utvecklas i texten.

Miljökvalitetsnormer

Vatten

Kommunen har i stort sett beaktat Länsstyrelsens tidigare synpunkter.

Fisk- och musselvatten

Såsom kommunen nämner berörs inte kommunen av miljökvalitetsnormerna för fisk och musselvatten.

Luft

Kommunen har i stort sett beaktat Länsstyrelsens tidigare synpunkter.

Buller

Miljökvalitetsnormer för buller är inte tillämpbara i Sandvikens kommun, vilket också nämns. Buller är dock alltså en hälsofråga.

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Riktlinjerna för LIS-områden är generellt sett bra. Såsom tidigare har påpekats kan LIS-områdena med fördel redovisas kartmässigt i anslutning till kapitlet om LIS. Vidare bör, för att underlätta handläggning av kommande dispens- och upphävandeärenden, texterna utvecklas vad gäller ianspråktagande av jordbruksmark samt konkretisering av passage-möjligheter ske. Mer om detta i de specifika synpunkterna för varje föreslaget LIS-område.

I granskningshandlingen skriver kommunen om att det kan finnas fler LIS-områden än de som redovisas i översiktsplanen. Länsstyrelsen föreslår att texten tas bort då denna kan lätt missuppfattas som att det finns fler områden inom kommunen där LIS kan åberopas som skäl för strandskyddsdispens eller upphävande av strandskydd.

Kommunen föreslår några områden för bebyggelse som tycks ligga inom strandskyddszonen tex i Årsunda och vid Hedåsbadet. Kommunen bör förtydliga varför vissa områden pekas ut som LIS-områden och andra inte. Kartorna är dock ottydliga så det är inte helt klarlagt om det förhåller sig så.

I tabellen nedan visar Länsstyrelsen vilka områden där Länsstyrelsen gör samma bedömning som kommunen avseende utbyggnad av LIS, men även de områden där Länsstyrelsen gör en annan bedömning. För att tydligt visa vilka ställningstaganden som Länsstyrelsen gjorde i samrådskedet finns även dessa redovisade, vilka står först, efter det kommer texten beträffande hur Länsstyrelsen ställer sig i granskningen.

Utpekade LIS-områden i en antagen översiktsplan kan användas som skäl för upphävande av strandskydd vid detaljplanering och vid dispensgivning. Det förutsätter dock att kommunen och Länsstyrelsen i översiktsplanarbetet har gjort samma bedömningar.

Synpunkter på LIS-områden:

KG.Y.1 Kungsgården (utredning camping, småbåtshamn, bad m.m. Storsjön)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”LIS-området syftar till att utveckla främst camping, turism, rekreation och friluftsliv. Befintlig badstrand bevaras och möjlighet till båtplats skapas (marina). Ligger inom Naturvårdsprogrammet Västra Storsjön, våtmark med vissa naturvärden samt inom bevarandeplan för odlingslandskapet Centrala Ovansjöbygden. Berör inget riksintresse. Den vackra kärlväxten blomvass finns rapporterad från området, den är dock inte sällsynt. Länsstyrelsen är positiv till utpekande av området som LIS.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Inga kvarvarande synpunkter.

ÅS.B1 Åshammar (Komplettering småhus Borrsjöån)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Området avser att möjliggöra småhusbebyggelse och ligger öster om Borrsjöån. Inga utpekade naturvärden eller riksintressen berörs. Området är avskilt från ån av en väg och strandområdet kommer därför att förbli tillgängligt. Länsstyrelsen är positiv till utpekandet av området.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Inga kvarvarande synpunkter.

ÅS.B2 Åshammar (Komplettering småhus Borrsjöån)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Ligger strax söder om ovan område. Samma syfte. Här tas dock en bit jordbruksmark i anspråk, detta bör om möjligt revideras i planen. Länsstyrelsen ser dock positivt på utpekandet av området som LIS.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Länsstyrelsen anser att kommunen bör vara restriktiva gällande ingrepp i den odlingsbara jordbruksmarken. För att förhindra en utglesad bebyggelseutveckling rekommenderas att kommunen kompletterar planförslaget med en viljeinriktning om vilken inbördes prioriteringsordning mark i Åshammar ska tas i anspråk.

J.Z.1 Järbo (verksamheter och industri Jädraån)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Området avser att möjliggöra utveckling av industri/verksamheter. Ligger norr om Jädraån i anslutning till befintlig verksamhet. Området strider inte mot något riksintresse eller övriga utpekade naturvärden. Tar lite jordbruksmark i anspråk vilket bör ses över. I övrigt ser Länsstyrelsen positivt på förslaget till LIS område.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Länsstyrelsen anser att kommunen bör avgränsa LIS-området med ett 20-tal meter från Jädraån. I övrigt inga kvarvarande synpunkter.

GH.B.1 Gästrike Hammarby (enbostadshus Hammarbyån)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Området ligger intill Hammarbyån, med väg som skiljer av, och avser etablering av bostäder.

Ligger inom Riksintresse Kulturmiljö. Länsstyrelsen ser positivt på förslaget till LIS-område.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Inga kvarvarande synpunkter.

ÅR.B.2 Årsunda (Komplettering småhus Storsjön)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Området ligger 60–80 meter från Storsjön och avser etablering av ett fåtal bostäder. Området består idag av tallskog men biotopen är inte ovanlig och endast en mindre del planeras för bostäder. Länsstyrelsen ser positivt på LIS-området. Strandbaden med camping, restaurang och badplats återfinns strax intill.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Inga kvarvarande synpunkter.

Ö.Y.1 Österfärnebo (utveckling camping Edsviken, Dalälven)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Området ligger intill befintlig camping vid Edsviken, Dalälven. Utpekandet av LIS syftar till att utveckla befintlig camping och därmed bidra till att främja turism och friluftsliv. Ligger inom Riksintresse Naturvård Nedre Dalälven, Riksintresse Friluftsliv Nedre Dalälvsområdet samt Riksintresse Kulturmiljövård Österfärnebo och Naturvårdsprogram Enköpingsåsen vid Koversta. Länsstyrelsen ser positivt på utpekandet av området som LIS.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Inga kvarvarande synpunkter.

Ö.Y.2 Österfärnebo (turismutveckling Edsviken, Dalälven)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Ligger söder om camping och har samma syfte som ovan område. Kommunen behöver vara tydligare med vad som avses. Ska det byggas något, och i så fall vad? Länsstyrelsen har svårt att yttra sig över lämpligheten då mer information och tydlighet behövs.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Syftet med LIS-området har förtydligats i granskningshandlingen. Länsstyrelsen anser dock att det kommer att bli svårt

att hävda väsentliga samhällsintressen för ianspråktagande av jordbruksmarken, då det handlar om ett utvecklingsområde.

S.B.2 Sandviken (Högtorpsvägen, Östanbyn)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Området avser bostadsändamål och ligger intill mindre vattendrag och damm. Länsstyrelsen ser positivt på att området utpekade som LIS. Inga kända naturvärden berörs eller riksintressen. Goda förbindelser in till Sandvikens tätort. Knyter an till befintlig bebyggelse.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Länsstyrelsen anser att kommunen bör avgränsa LIS-området med ett 20-tal meter från vattnen. I övrigt inga kvarvarande synpunkter.

S.B.6 Sandviken (Stigen)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Området avser bostadsändamål och ligger intill mindre vattendrag. Länsstyrelsen ser positivt på att området utpekade som LIS. Inga kända naturvärden berörs eller riksintressen. Skogsmark i dagsläget. Goda förbindelser in till Sandvikens tätort. Knyter an till befintlig bebyggelse.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Länsstyrelsen anser att kommunen bör avgränsa LIS-området med ett 20-tal meter från vattnen. I övrigt inga kvarvarande synpunkter.

S.B.23 Sandviken (Norrängsbäcken, Storsjön kompletterande bebyggelse)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Området avser bostadsändamål intill Norrängsbäcken och Storsjön (som närmast ca 85 meter). Inga kända naturvärden, delvis inom bevarandeplan för odlingslandskapet Olsbo-Sätra. Det bör tydligare framgå varför man behöver ta jordbruksmark i anspråk. Bebyggelsen sluter an till befintlig. Bra om området kan få behålla sin lantliga känsla och att det inte byggs för tätt och för stort. I övrigt har Länsstyrelsen inga synpunkter på området som LIS.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Synpunkter från samrådet kvarstår vad gäller jordbruksmarkens ianspråktagande, men även bebyggelsens utformning och lokalisering.

S.B.26 Sandviken (Storsjön utredningsområde bostäder)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Område avsett för bostäder i närhet till Storsjön. Befintlig bebyggelse finns i närheten. Berör inget riksintresse eller utpekade naturvärden. Den lantliga känslan bör bevaras och det är bra om husen inte blir för många/byggs för tätt.

Ligger längs befintlig väg som har kollektivtrafik in till centrum. I övrigt är Länsstyrelsen positiv till området som LIS.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Synpunkter från samrådet kvarstår vad gäller bebyggelsens utformning och lokalisering.

H.Y.1 Högbo (Högbo Bruks utveckling/bevarande Högboån)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Området avser Högbo Bruk och utveckling och bevarande av densamma. Kommunen behöver närmare beskriva vad som avses med utveckling och bevarande då det inte framgår. Det står bara att förutsättningarna för turism och rekreation/friluftsliv ökar attraktiviteten i boendemiljön. Rätt utformat ser Länsstyrelsen positivt på en utveckling av Högbo Bruk.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Det föreslagna LIS-området har i granskningshandlingen placerats under avdelningen bostäder. Länsstyrelsen förutsätter att utbredningsområdet inte avser bostadsbebyggelse. I övrigt är det i denna miljö viktigt med utformning och lokalisering.

ST.B.2 Storvik (Vallbyån utredningsområde för komplettering bostäder)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Området ligger i anslutning till Vallbyån och avser bostadsändamål. Marken består idag av jordbruksmark och ligger inom bevarandeplan för odlingslandskapet Västerberg. Positivt att ansluta till befintlig bebyggelse och vägnät men synd att ta jordbruksmark i anspråk. I övrigt ser Länsstyrelsen positivt på området som LIS.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Inga kvarvarande synpunkter.

G.H.Y.1 Gästrike Hammarby (turism Hammarbyån)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Området ligger intill Gavelhytteån och ansluter till befintligt verksamhets (industri?) område. LIS syftar här till utveckling av turism/verksamheter och Länsstyrelsen ser positivt på det. Ligger i utkanten av Riksintresse Kulturmiljövård Gästrike-Hammarby bruk.”

Ställningstagande i granskningskedet:

Inga kvarvarande synpunkter.

ÄR.Y.2 Årsunda (utveckling befintlig marina Storsjön)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

”Ligger i Årsjövik och avser utveckling av befintlig marina. Ligger inom Naturvårdsprogrammet Östra Storsjön. Länsstyrelsen ser positivt på att befintlig marina utvecklas i stället för att anlägga en ny på annan plats.”

Ställningstagande i granskningsskedet:

Inga kvarvarande synpunkter.

Hälsa och säkerhet*Buller*

Kommunen har i stort sett beaktat Länsstyrelsens tidigare synpunkter.

Ras, skred, översvämning och erosion

I översiktsplanen anges att ingen bebyggelse bör beviljas under +64,40 RH2000 kring Storsjön, vilket Länsstyrelsen anser vara en adekvat höjdangivelse. Däremot är rekommendationer kring bebyggelse för andra områden/vattendrag problematisk. Enligt Boverkets tillsynsvägledning bör ny, sammanhållen bebyggelse enbart planeras utanför översvämningssområde, som definieras utifrån utbredningsskikt för beräknat högsta flöde (BHF). Enstaka bebyggelse (i princip 1 hus), kan tillåtas innanför BHF men utanför 200-årsflödets utbredningsområde. Kommunens riktlinje på 100-årsflödets utbredning strider mot detta, vilket också påpekades i samrådsskedet.

I fråga om ökat utflöde i vattendrag, vill Länsstyrelsen påminna om att klimatscenerierna visar förändrade flöden, gäller såväl lägre som högre flöden.

Länsstyrelsen vill återigen påpeka att den stabilitetskarteringen som hänvisas till enbart rör redan bebyggda områden. Vid nybyggnation utanför dessa områden finns alltså inga underlag.

Såsom påpekats tidigare anser Länsstyrelsen att det är bra att klimatfrågorna lyfts men det låter sig inte avspelas särskilt väl i själva planen. Hur avser man ta hänsyn till ett förändrat klimat med avseende på andra aspekter (värmeböljor, växtlighet osv) i planeringen?

Förorenade områden

Kartan över förorenade områden har förtydligats när det gäller symbolen MKM, vilket är bra. I övrigt kvarstår synpunkten att kartan är otydlig där många potentiellt förorenade områden finns markerade. Kartan ger dock en översiktlig bild av var dessa områden finns.

I samrådsskedet föreslogs att resonemang kan utvecklas vad gäller förorenade områden. Kommunen har dock valt att inte beakta detta.

Allmänna intressen*Kulturmiljö*

Kommunen skriver att den har för avsikt att upprätta ett kulturmiljöprogram. Detta är positivt, men det hade varit bättre om kulturmiljöprogrammet hade fungerat som ett underlagsmaterial för översiktsplaneringen.

I ortsanalyserna är texterna gällande kulturmiljö i princip identiska med samrådsversionen. En mer fyllig och utvecklad beskrivning av orternas kulturmiljövärden och historiska framväxt skulle förbättra förståelsen för de olika orternas framväxt.

I ortanalysen för Kungsgården saknas en redovisning av kulturhistoriskt värdefull miljö. Delar av huvudgatan med Tingshuset och lagmansgården, Kyrkoområdet och hela området till prästgården och Kungsgårdens herrgård samt Åsens by bör redovisas som kulturhistoriskt värdefulla, så även Rosenlöfs tryckerimuseum.

I texten redovisas vilka byggnadsminnen som finns inom kommunen. Eftersom kyrkliga kulturminnen regleras i samma lagstiftning som byggnadsminnen bör de också nämnas i sammanhanget.

I samrådsyttrandet efterfrågade Länsstyrelsen en kartredovisning av de 26 kommunala karaktärsområdena för kulturmiljö. I granskningssversionen finns en sådan kartillustration. Det är dock oklart vad punkterna på kartan representerar för område. Antalet punkter stämmer inte med antalet karaktärområden (21/26), har några punkter utelämnats eller sammanfaller områdena?

Vad gäller fornlämningar berörs de på några ställen i översiktsplanen, i inledningen till ÖP samt i bakgrunden i knappt hälften av ortsanalyserna. Beskrivningarna är relativt ytliga och kan snarast karaktäriseras som generella skrivningar om den långa kontinuiteten för bebyggelsen bakåt i tiden med hänvisning till ej närmare bestämda fornlämningar såsom gravfält och järnframställningsplatser samt fornyfynd. Fortsättningsvis berörs fornminnen knappast alls, förutom att det generellt sägs att fornlämningarna framgent ska skyddas och värnas. Det framgår dock inte konkret på vilket sätt detta ska ske. I den mån fornminnen inte ingår i något av de utpekade riksintressena för kulturmiljövård, har heller inte dessa markerats i kartmaterialet. Kommunen bör överväga att kartmässigt redovisa viktiga och karaktärskapande fornlämningslokaler, lämpligen som en del av ett kulturmiljöprogram där sådana miljöer också kan betonas som en resurs i turistnäringen och för att stärka den lokala identiteten.

Vattenförsörjning

Länsstyrelsen tycker att det är positivt att reservvattenresurser identifieras och säkras med avseende på ett förändrat klimat. Kommunen får gärna använda sig av materialet som finns i Regional vattenförsörjningsplan för prioritering och säkring i plankartan. Det är också viktigt att den kommande VA-planen tar upp dessa frågor ingående.

Civilt försvar

I samrådshandlingen fanns text om vad som gäller för totalförsvarets samrådsområde. Detta ska inte sammanblandas med lågflygningsområde. Länsstyrelsen rekommenderar därför att nedanstående kursiv text återinförs i översiktsplanen.

Hela landets yta är samrådsområde för alla ärenden avseende höga objekt. Anledningen till detta är dels att Försvarmakten äger landets flyghindersdatabas, dels att höga objekt riskerar att störa anläggningar och dess funktioner som är av riksintresse för totalförsvaret, men som inte kan redovisas i t.ex. översiktsplanen. Det rör exempelvis radar- och radiosystem. Försvarmakten måste därför få in alla ärenden avseende objekt högre än 20 meter utanför och 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Som en del i planförslaget ingår en konsekvensbeskrivning. En konsekvensbeskrivning i en översiktsplan blir, av nödvändighet, allmänt hållen och översiktlig. Länsstyrelsen ser positivt på att använda de nationella miljömålen som en av parametrarna för bedömningen av konsekvenser. Länsstyrelsens bedömning är också att dokumentet beskriver konsekvenserna på ett godtagbart sätt.”

Kommunens svar:

Länsstyrelsens synpunkter noteras. Tanken med redovisningen av riksintressena för kulturmiljövård är att ge läsaren kort information snarare än att redovisa uttrycken. Dessa kommer att beaktas i kommunens planläggningar och bygglovsprövningar inom riksintresseområdena. Motivet för Sandvikens stad uppdateras till skrivningen som beslutades 2015.

Översiktsplanen behandlar inte frågan gällande Sandvik, då den i ett pågående arbete hanteras i närtid. Värden inom Sandviks industriområde behöver utredas av kommunen före ett ställningstagande kring delar av riksintresset.

Kommunen har gällande översvämningar gjort avvägningen att kring restriktioner vid ny bebyggelse är 100-årsflödet en rimlig nivå att förhålla sig till. Kommunen har tidigare utfört flera översvämningsskarteringar där Jädraån och Storsjön utretts på detaljerad nivå. För att ta höjd inför eventuella framtida översvämningar kan det dock finnas anledning att granska enskilda detaljplaner och bygglov utifrån BHF och 200-årsflöde. Vilka får bedömas från fall till fall.

Problematik i anslutning till andra vattendrag än Storsjön

kan lösas genom att vid dessa bygglovsprövningar eller planläggningar göra mer detaljerade utredningar för lämpligast höjdangivelse i det aktuella fallet.

Kommunen har i planarbetet använt ett framtaget underlag till kulturmiljöprogram där de så kallade karaktärsområdena återfinns.

Kulturmiljöprogrammet är i dagsläget inte antaget, men karaktärsområdena antas genom att de lyfts med i översiktsplanen.

Kungsgården hanteras inom ramen för kapitlet Kulturmiljö där orten utgör ett karaktärsområde. Enligt riktlinjerna ska kulturmiljön särskilt beaktas vid förändringar eller kompletteringar inom dessa områden. Karaktärsområdena redovisas, som Länsstyrelsen också påpekar, översiktligt på karta. Därför finns möjlighet att områdena kan sammanfalla.

Länsstyrelsen föreslår att fornminnen kan redovisas på en karta, då som del av ett kulturmiljöprogram där miljöerna för att stärka den lokala identiteten också betonas som en resurs i turistnäringen.

Kommunen håller med om att detta kan vara ett bra sätt att lyfta viktiga och karaktärsskapande fornlämningslokaler. Text om kyrkliga kulturminnen har lagts till planförslaget i kapitlet Kulturmiljö.

Vattenresurserna i kommunen har identifierats och finns på karta i översiktsplanen. Dessa ska tas i beaktande vid framtida planläggning. Vatten- och avloppsplanen kommer att hantera frågorna.

Endast de områden som finns med i LIS-kapitlet är klassade som LIS-områden. Områden som inte tagits med berörs inte av strandskyddet. Kommunen har förtydligat i riktlinje om passagemöjlighet att passagen ska vara minst 20 meter. För varje område som kräver passage finns ett tillägg om att ta hänsyn till detta.

Nedan följer kommunens kommentarer till de LIS-områden som i granskningsyttrande lyfts av Länsstyrelsen:

ÅS.B2 Åshammar (Komplettering småhus Borr-sjöån)

Ställningstagande i granskningskedet:

Länsstyrelsen anser att kommunen bör vara restriktiva gällande ingrepp i den odlingsbara jordbruksmarken. För att förhindra en utglesad bebyggelseutveckling rekommenderas att kommunen kompletterar planförslaget med en viljeinriktning om vilken inbördes prioriteringsordning mark i Åshammar ska tas i anspråk.

Kommunens kommentar:

Området utgör inte jordbruksmark.

Ö.Y.2 Österfärnebo (turismutveckling Edsviken, Dalälven)

Ställningstagande i granskningsskedet:

Syftet med LIS-området har förtydligats i granskningshandlingen. Länsstyrelsen anser dock att det kommer att bli svårt att hävda väsentliga samhällsintressen för ianspråktagande av jordbruksmarken, då det handlar om ett utvecklingsområde.

Kommunens kommentar:

Området utgör inte jordbruksmark utan är till största del bevuxet med skog.

S.B.23 Sandviken (Norrängsbäcken, Storsjön kompletterande bebyggelse)

Tidigare ställningstagande från samrådet:

Området avser bostadsändamål intill Norrängsbäcken och Storsjön (som närmast ca 85 meter). Inga kända naturvärden, delvis inom bevarandeplan för odlingslandskapet Olsbo-Sätra. Det bör tydligare framgå varför man behöver ta jordbruksmark i anspråk. Bebyggelsen sluter an till befintlig. Bra om området kan få behålla sin lantliga känsla och att det inte byggs för tätt och för stort. I övrigt har Länsstyrelsen inga synpunkter på området som LIS.

Ställningstagande i granskningsskedet:

Synpunkter från samrådet kvarstår vad gäller jordbruksmarkens ianspråktagande, men även bebyggelsens utformning och lokalisering.

Kommunens kommentar:

Texten till området har specificerats. Ny bebyggelse i det utpekade området ska förläggas i skogspartier. Den befintliga bebyggelsen kompletteras på redan ianspråktagen mark.

Länsstyrelsens synpunkt om att återinföra text om civilt försvar i planförslaget har beaktats

Trafikverket

”Trafikverket vill framföra att samrådsredogörelsen var tydlig med vilka ändringar som gjorts i planförslaget efter genomfört samråd. Vi ser att kommunen har arbetet vidare och tagit hänsyn till våra synpunkter.

Trafikverket har inget ytterligare att tillägga och har inget att erinra mot de ändringar som gjorts i granskningshandlingen.”

Kommunens svar:

Synpunkterna noteras.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB

”Avstår från att yttra sig.”

Kommunens svar:

Synpunkterna noteras.

Fortifikationsverket

”Fortifikationsverket har inga kommentarer på Inbjudan till Granskning av översiktsplanen för Sandvikens kommun 2030.”

Kommunens svar:

Synpunkterna noteras.

Skogsstyrelsen

”Skogsstyrelsen har inget att erinra.”

Kommunens svar:

Synpunkterna noteras.

Svenska kraftnät

”I Sandvikens kommun har Svenska kraftnät tre 220 kV-ledningar. Två av ledningarna korsar kommunens nordvästra delar med an den tredje går genom kommunens södra del. En av stamnätsledningarna passerar strax nordväst om den i översiktsplanen analyserade tätorten Järbo.

Svenska kraftnät uppmärksammade i föregående samråd att stamnätsledningarna inte är omnämnda i översiktsplanen eller synliggjorda i planens kartunderlag. Svenska kraftnät lämnade även önskemål om att översiktsplanens avsnitt som rör vindbruk ska inkludera riktlinjer för lokalisering av vindkraftverk i förhållande till stamnätsledningarna och beakta att en utbyggnad av vindkraften också medför en utbyggnad av elnätetsstruktur.

Svenska kraftnät kan inte se att de synpunkterna reflekteras i granskningshandlingen och vill därför åter uppmärksamma dessa synpunkter. Svenska kraftnät ställer sig frågande till kommunens uppfattning, som framgår av samrådsredogörelsen, att kartunderlaget ger ett tillräckligt stöd för att beakta stamnätet i kommunens planering då stamnätet över huvudet taget inte är upptaget i översiktsplanen. Det är också märkligt att endast lokal- och regionnätägare omnämns som ledningsägare i kommunen medan att Svenska kraftnät som ledningsägare av stamnätet inte är upptagna i den uppräkningslistan. Svenska kraftnät kan heller inte förstå varför kommunen öppnar för att hur stamnätet behandlas som planeringsunderlag kan övervägas i en revidering av översiktsplanen men inte i det aktuella framtagandet av densamma.

Svenska kraftnät ser brister i föreliggande översiktsplan och kan inte tillstryka översiktsplanen med mindre än att den revideras utifrån ovanstående synpunkter.”

Kommunens svar:

I planförslaget har många delar behövt beaktas, där stamnätet givetvis varit en viktig del av arbetet. Inför antagande av planförslaget kommer stamnätet att föras in på en karta i kapitlet Teknisk försörjning. Även riktlinjer för vindkrafts-etableringar samt information om Svenska kraftnäts roll som ledningsägare för stamnätet, tillförs planen inför antagande.

Vattenfall Eldistribution

”Vattenfall Eldistribution har tagit del av utsända remiss-handlingarna till rubricerad översiktsplan och lämnar följande yttrande.

Vattenfall har nätanläggningar från 0,4 kV till 24 kV för elförsörjning till hushåll och industrier, lokalt elnät, samt nätanläggningar från 24 kV till 145 kV för elförsörjning till större transformatorstationer samt stora industrier, regionalt elnät. Det lokala elnätet är till största delen utfört med markkabel medan det regionala ledningsnätet är utfört med luftledning. Vattenfall är inte huvudman för elnätet i Sandviks kommun (står felaktigt på sidan 91). Utan Vattenfall innehar endast ledningar med linjekoncession i kommunen (regionnät 55-130 kV). Lågspänningsnätet förvaltas i kommunen av en annan aktör.

Lila linje = 130 kV samt 70 kV högspänningsledningar av regionnätsskäraktär.

Vattenfall önskar upplysa om att planering pågår för elintensiv verksamhet i området runt Tuna. Om etableringen blir av så kommer Vattenfall behöva bygga nya 130 kV-kraftledningar österut. Hur dessa bör dras är i dagsläget inte utrett, men plats kommer att behövas.

I övrigt så gäller följande vid exploatering i närheten till Vattenfalls regionnätssledningar:

- hänsyn skall tas till befintliga nätanläggningar så att ny bebyggelse, väg eller annan anläggning placeras på betryggande avstånd från Vattenfalls nätanläggningar detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk för att inga olyckor ska kunna inträffa.
- skall lös egendom och anläggningar invid Vattenfalls nätanläggningar placeras så att drift- och underhållsarbeten för Vattenfalls nätanläggning inte försvåras och att de inte inkräktar på de bestämmelser som finns i gällande servitut och ledningsrätter.
- skall hänsyn tas till befintliga nätanläggningar så förändring av markanvändningen eller marknivå inte sker utan medgivande från Vattenfall.
- skall hänsyn tas till att Vattenfall kan behöva ytor inom nya och förändrade exploateringsområden för nya nätanläggningar eller ombyggnad av befintliga nätanläggningar. Detta för att Vattenfall skall ha möjlighet att tillgodose framtida behov avseende elförsörjning och motverka driftstörningar. Detta gäller både för nätanläggningar med lokalnätsskäraktär och nätanläggningar med regionnätsskäraktär.

Övrigt:

- Då arbete planeras invid Vattenfalls nätanläggning skall alltid Vattenfall kontaktas.
- Vid framtagning av nya och reviderade detaljplaner skall alltid samråd ske med Vattenfall.”

Kommunens svar:

Synpunktens noteras. Angående huvudmannaskap för elnät justeras detta inför antagande.

Regionala organ

Region Gävleborg

”Efter avstämning med vår politiska ledning har det beslutats att Region Gävleborg inte kommer göra ytterligare yttrande i granskningen av Sandvikens ÖP. Vi bedömer inte att så genomgripande förändringar gjorts i översiktsplanen sedan samrådet, och anser därmed att Region Gävleborgs tidigare synpunkter vid samrådet, daterat 180321, är fortsatt giltiga.”

Kommunens svar:
Synpunkterna noteras.

Kommunala organ

Kunskapsnämnden

”Kunskapsnämnden godkänner det reviderade förslaget till översiktsplan för Sandvikens kommun 2030.”

Kommunens svar:
Synpunkterna noteras.

Andra kommuner

Älvkarleby kommun

”Älvkarleby kommun anser att Sandvikens kommun i granskningshandlingarna har gjort korrekta beskrivningar av de mellankommunala intressen som finns kommunerna emellan och instämmer i vikten av samarbete i frågor som rör miljö kvalitetsnormer för gemensamma naturresurser som t.ex. Dalälven.

Älvkarleby kommun vill utöver de redan omnämnda mellankommunala intressena även lyfta kollektivtrafik som både ett mellankommunalt men också mellanregionalt intresse. Tätare avgångar mellan Gävle och Älvkarleby samt Gävle och Sandviken underlättar för flera medborgare i Sandvikens kommun som vill ta sig söderut mot Uppsala, Arlanda och Stockholm samt för medborgare i Älvkarleby kommun som vill ta sig västerut i landet. Detta är en viktig fråga som båda kommunerna, tillsammans med Gävle kommun, bör arbeta tillsammans med.

Älvkarleby kommun har utöver detta inget att erinra.”

Kommunens svar:
Synpunkterna noteras. Sandvikens kommun instämmer i att en tätare kollektivtrafik är en fråga som kan lyftas till ett mellanregionalt samarbete.

Intresseföreningar, sammanslutningar m. fl.

PRO Järbo

”PRO Järbo vill med detta brev kommentera granskningshandlingens och samrådsredogörelsen av översiktsplanen för Sandvikens kommun. Vi noterar att kommunen bemödat sig om att besvara flera av våra synpunkter, men svaren är tyvärr i huvudsak avvisande eller mycket översiktliga. En av frågorna som besvarades kom dessutom inte från PRO Järbo!

Översiktsplanen visar att kännedom om de lokala förhållandena i Järbo kunde vara bättre, vilket märks i texten i ortsanalysen och i de förslag och prioriteringar som görs. Planen innehåller ytterst vaga strategier för utveckling av orten.

När nästa steg i översiktsplanen tar vid - förvaltningen - hoppas vi att det skapas rutiner för kontinuerlig dialog med medborgarna. Detta är viktigt för demokratin och för att hålla planen levande.”

Kommunens svar:

Kommunen instämmer i att en kontinuerlig dialog med invånarna är viktig för att vi tillsammans ska kunna utveckla kommunen. Översiktsplanen är en övergripande vision som spänner över flera sakområden. Först och främst hanterar den fysiskt utrymme för åtgärder på längre sikt, exempelvis en viljeinriktning för hur kommunen vill att mark- och vattenanvändningen ska se ut i framtiden.

Ett av översiktsplanens syften är att stärka hela kommunen. Planen kommer att ligga till grund för den fortsatta dialogen gällande Järbos utveckling.

Friluftsförbundet Sandviken

”Friluftsförbundet Sandviken har tidigare i översiktsplanarbetet lämnat svar i remissform och vill nu lämna några synpunkter utifrån det granskningsmaterial vi tagit del av.

Vi har främst granskat den del som berör Natur och friluftsliv (sid 133-142) och vill lämna följande synpunkter:

Sid 135 : Kartan över kommunen är felaktigt avseende vandringsleder. Dels går Gästrikeleden efter fel dragning på några ställen och dels saknas anslutningarna från Storvik och Sandviken till Gästrikeledens rundslinga på kartan.

Sid 136 : I sista stycket, sista meningen där en mängd aktiviteter räknas upp, tycker vi att även långfärdsskridsko ska finnas med i uppräkningslistan. Vi tycker också att det i samma mening där det står att Sandvikens kommun ska arbeta med att förbättra förutsättningarna för upplevelsebaserad turism borde kunnat exemplifiera vad dessa förutsättningar skulle

kunna vara som tex högkvalitativa vandringsleder, bättre möjligheter till övernattningar och matlagning i naturen mm

Sid 138 : Under avsnittet om Riksintresse friluftsliv nämns Nedre Dalälven som ett riksintresse tillsammans med Kungsberget. Vi anser att det i texten om Nedre Dalälven bör nämnas att Gästrikeleden går genom detta på samma sätt som det nämns i texten om Kungsberget.

Sid 139 : 1). I avsnittet om Nationalparken bör det kunna nämnas att Gästrikeleden passerar genom nationalparken. 2). I avsnittet om Kungsberget nämns cykelled mellan Högbo och Kungsberget. Den befintliga vandringsleden Fäbodleden som går denna sträcka bör nämnas i detta sammanhang. Den är utmärkt på kartan på sid 135.”

Kommunens svar:

Kartan ses över inför antagande. Översiktsplanen ger exempel på aktiviteter som finns i vår kommun men har inte för avsikt att precisera samtliga. Inför antagande har dock långfärdsskridskor lagts till texten. Beskrivningen av riksintresse för friluftsliv Nedre Dalälven, utgår från den definition som staten tagit fram. Några av de lämnade förslagen kommer att lyftas in i framtida planeringsarbete.

Österfärnebo Sockens utvecklingsgrupp

”Vi i Österfärnebo Sockens utvecklingsgrupp vill avge följande yttrande över översiktsplanen.

Utvecklad kommunal service

Österfärnebo är kommundelens naturliga centrum med en relativt konstant befolkning och service i form av skola, butik, förskola, äldreboende och annat. Det är bra att kommunen lyfter fram allt detta i översiktsplanen. Vi förutsätter att kommunen också i sina budgetar och sin planering upprätthåller och utvecklar den kommunala servicen. Särskilt vill vi poängtera vikten av att bevara den lokala räddningstjänsten och alla årskurser i skolan. Detta bör synas i planen.

Vi förvånas över att Sandviken trots vårt påpekande i början av året hävdar att det finns distriktssköterskemottagning i Österfärnebo. En väl fungerande vårdcentral lades ner för tio år sedan och idag återstår endast provtagning i trånga lokaler en dag i veckan. Med tanke på kommunens åldrande befolkning behöver denna mottagning uppgraderas och ha öppet flera dagar i veckan.

Utveckling av f-9 skolan

I översiktsplanen står att Österfärnebo har en f-9 skola men sedan versionen i vintras har man omformulerat det till att det fanns högstadium under 2016 -2017. Vi gissar att denna skrivning är konsekvensen av det plötsliga beslutet att flytta högstadiet under läsåret 2018 - 2019. Samtidigt har alla partier bedyrat att detta är en tillfällig flytt.

Ingenstans i Översiktsplanen används samma språkbruk om skolan som när det gäller Österfärnebo. Detta bör ändras. Så länge nuvarande planering gäller och med den befolkningsutveckling som gäller ska det finnas ett högstadium i Österfärnebo.

Nya kommunala bostäder

Det är bra att Österfärnebo definieras som serviceort där byggande av bostäder skall ske. Vi förutsätter att samma mål om blandade boenden gäller i hela kommunen. Det är många som vill bo i Österfärnebo och svårt att få en bra bostad. För att fler skall kunna flytta hit måste nya bostäder byggas och det är lämpligt att kommunen bygger några av dessa. Översiktsplanen måste innehålla planering för att bygga ett modernt hyreshus i centrala Österfärnebo även anpassat till äldre, vilket skulle göra att de kan sälja sina hus till yngre familjer. För att pensionärer skall vilja ta detta steg måste det vara riktigt fina attraktiva lägenheter, vilket inte är fallet med äldreboendena idag.

I Bergby planeras modernt äldreboende i centralorten, planer finns också i Hedesunda. På samma sätt måste Sandviken planera för hyreslägenheter i centrala Österfärnebo. Lämpligen bör detta ske på den tomt där det så kallade ”gubbhuset” står. Detta hus är utrymt och förberett för rivning men står kvar som en skräckbyggnad på samhällets attraktivaste plats. Kommunen måste använda alla sina verktyg för att detta hus rivs.

Det är positivt att det finns en öppning för nya bostäder i Gysinge även i bruksområdet.

Kommunal satsning på turismen

Österfärnebo och Gysinge är Sandvikens skyltfönster mot Mälardalen och har stor potential som turistorter. Det är positivt att Sandviken betonar turismen och nya möjligheter längs väg 56 i planen. Detta står i kontrast till den verkliga utvecklingen de senaste åren då kommunen minskat stödet till turismen genom att dra in turistbyrån, dra ner på vaktmästartjänster, marknadsföring och så vidare. För att det skall bli verklig fart på turismen krävs tydligare skrivningar och satsningar. Gysinge och Dalälvsområdet måste uppgraderas som turistmål i kommunen. Några förslag:

Turistbyrån i Gysinge återstartas. En fast tjänst för samordning av turismen i Gysinge.

Bruksråd för samordning av gamla och nya entreprenörer i Gysinge. Text PRO, Naturum, Brandbilmuseet, Gysinge bruk, Centrum för Byggnadsvård, den nye ägaren av Gysingehemmet m fl.

Tidsplan för de viktiga cykelbanorna

Det är mycket positivt att cykelbanorna lyfts fram i Översiktsplanen. Österfärnebo är en utsträckt ort och ungdomar och andra som vill mötas tvingas gå längs den hårt trafikerade väg 272.

Vi är glada att cykelbanan genom hela Österfärnebo prioriteras i denna plan. Det är mer oroande att skrivningen om cykelväg Österfärnebo - Gysinge är så vag. Då verksamheter som fritidsgård, skola och fotboll finns i Österfärnebo lämnas unga i Gysinge ofta utanför gemenskapen, om inte föräldrar är hemma och kan skjutsa. Under april-september är det många familjer som cyklar mellan Österfärnebo och Gysinge för marknader, musikarrangemang, fiske, cafébesök, mm, tyvärr ofta med livet som insats på den smala vägen. Ännu värre de kvällar då människor som druckit alkohol cyklar hem på väg 272. För trafiksäkerhet och för folkhälsan är det prioriterat att bygga cykelvägen snarast. Cykelvägen ska vara upplyst kvällstid.

Vi önskar en tydlig tidsplan för cykelbanorna och en tydlig ambition att bygga både delarna i Österfärnebo och sträckan Österfärnebo-Gysinge.

Barnen som bor längs vägen mot Horndal tvingas gå eller cykla på en smal väg med tunga timmerbilar både till och från skolan och till fritidsaktiviteter. Även på denna sträcka behövs en separat fil för gående och cyklister.

Fler bussturer Österfärnebo-Gävle via Gysinge

Det finns ett stort behov av bättre bussförbindelser mellan Gysinge och Österfärnebo. Många pendlar från Österfärnebo till Gävle och fler bussar till Gävle måste utgå från vår ”centralort” så att de slipper ta bilen till Gysinge för att ta bussen. Det försök med fler turer som gjordes under 2016 var mycket lovvärt men marknadsfördes inte och upphörde innan medborgarna hunnit upptäcka möjligheterna. Dessa turer måste återupptas och ges en riktig chans att bli etablerade. Det är extra viktigt då hälsocentralen, folk tandvården och apoteket numera ligger i Hedesunda dit det är mycket svårt att ta sig kollektivt.

I planen betonas närheten till Mälardalen och de möjligheter för turism som upprustningen av Råta Linjen ger. Samt skrivningen att Sandviken skall stärka kopplingen mot Uppsala. Detta är mycket positivt och vi önskar att busstrafiken mellan Gysinge och Östervåla återupprättas. I planen nämns också att Sandviken ska söka samarbete med grannkommuner för ökad kollektivtrafik. Då flera barn nu börjar skolpendla mellan Österfärnebo och Horndal finns även en öppning för busstrafik på den sträckan. I Horndal finns även tågstopp för resenärer till och från Örebro-Göteborg.

Bygg riktiga regnskyddade busskurer i Österfärnebo och Gysinge, som även är upplysta kvällstid.

En del av våra idéer bör ingå i kommunal planering och budgetarbete för de kommande åren. Men flera av våra förslag anser vi ska läggas till i de delar av planen som heter Riktlinjer för Österfärnebo respektive Riktlinjer för Gysinge. Det gäller särskilt de punkter som markerats med fet stil i texten.

Utöver dessa kommentarer till förslagen i planen vill vi även framföra andra idéer och synpunkter som vi har inhämtat från medborgarna:

Integrationscentrum

Österfärnebo och Gysinge har tagit emot mer än 500 flyktingar de senaste åren. Ortsbefolkningen och föreningslivet har gjort enastående insatser och integrationen har gått bättre än på många andra håll. Kommundelen har uppmärksamats i en rad media, nationellt och internationellt. Tyvärr har migrationsverket beslutat avveckla all verksamhet i Gävleborg. Men det finns hundratusentals nya svenskar landet runt som behöver kontakter och nytänkande integrationsverksamhet. Österfärnebo skulle kunna bygga vidare på sina erfarenheter och uttala önskemål om och avsätta mark för ett regionalt integrationscentrum med bostäder, språkundervisning och nya former för arbete och integration.

Stöd för lokal jordbruksproduktion

Österfärnebo är en historisk jordbruksbygd med goda möjligheter för livsmedelsproduktion av närproducerade livsmedel. Tyvärr har antalet verksamma bönder minskat kraftigt. Det är bra att jordbruksproduktion nämns i översiktsplanen men detta måste följas av konkreta åtgärder. Sandvikens kommun bör ge tjänstemannastöd för att stötta livsmedelsproduktion i kommunen. Det finns unga familjer som vill starta jordbruksverksamhet men som inte har tillgång till mark eller möjlighet att få lån för att starta verksamheten. Sandvikens kommun bör ge stöd åt de som vill starta matproduktion, t ex inköp till kommunala verksamheter, bidrag för investeringar och förmånliga lån.

Folkhögskolor som utvecklingsmotorer

I Österfärnebo finns Färnebo Folkhögskola och i Gysinge ligger PRO folkhögskola. Detta är två nationellt kända folkhögskolor med stor potential att locka unga och gamla till kommundelen. Folkhögskolorna bör uppmärksammas tydligare som resurser och kommunen kan verka för att utbildning förläggs till skolorna.

Plan för förnybar energi

Kommundelen har goda möjligheter för produktion av förnybar energi. Både skogsprodukter, biobränsle och biogas från jordbruksproduktion, solenergi och småskalig vindkraft. Färnebo folkhögskola har ett aktivt arbete för solenergisatsningar och det finns ett biobränsleledat närvärmeverk som värmer ett femtiotal hus i Österfärnebo. I den klimatomställning som sker i hela världen har Österfärnebo och Gysinge goda förutsättningar att bli nettoproducenter av energi. Kommunen bör avsätta mark och resurser för ett utvecklingsarbete för förnybar energi i området.

- Fortsatt myggbekämpning är en förutsättning för överlevnad i kommundelen.
- Bredband till alla delar av Österfärnebo socken.
- Fräscha upp rastplatserna i Österfärnebo och Gysinge med informationsskyltar och kartor. Det kan få flera att upptäcka våra smultronställen.
- Bevara och rusta den kommunala badplatsen i Österfärnebo.
- Skapa en naturlig mötesplats utomhus. I form av aktivitetscentrum, (Utegym, skatepark) i Tallparken.
- Skapa en längre cykelpark, som till viss del är handikappanpassad längs Gästrikeleden. Göra delar av leden lättare tillgänglig för turister och boende.
- Skapa en bana för långfärdsridskoåkning vintertid för turister som besöker nationalparken och boende på orten.
- Enklare att använda Tallhallen för spontanidrott – inför tider öppna för allmänheten.
- Håll öppet isbanan vid Tallhallen vintertid, förslagsvis genom att ge ersättning till en förening för att sköta spolningen.
- Se över och renovera vägarna i Österfärnebo
- Bensinstationen måste värnas- det är långt till närmaste tankställe, t ex för turister som vill stanna i Dalälvsområdet under längre tid.”

Kommunens svar:

Det är angeläget att behålla service i kommunens mindre samhällen, något som översiktsplanen också syftar till. Planen utgör dock en översiktlig vision som spänner över flera sakområden. Först och främst hanterar den fysiskt utrymme för åtgärder på längre sikt, exempelvis en viljeinriktning för hur kommunen vill att mark- och vattenanvändningen ska se ut i framtiden.

Översiktsplanen kommer att ligga till grund för den fortsatta dialogen gällande Österfärnebos utveckling.

Angående skola F-9: Formuleringen har inte förändrats sedan samrådsunderlaget. Skrivningar om befintliga skolor ändras dock till att vara lika för alla orter.

Byggande av gång- och cykelvägar längs det statliga vägnätet prioriteras och beslutas av Region Gävleborg, då genom den så kallade Länstransportplanen. Kommuner i Gävleborg kan lyfta de gång- och cykelvägar de helst ser ska byggas i respektive kommun, men i slutändan är det Region Gävleborg som beslutar vilka som anläggs. Sandvikens kommun reserverar mark i översiktsplanen för att anläggande av gång- och cykelvägar längs med statliga vägar ska kunna genomföras. Gång- och cykelväg genom Österfärnebo är en av kommunens högst prioriterade. Sträckan mellan Österfärnebo och Gysinge är också viktig ur trafiksäkerhetssynpunkt, varför mark har reserverats för framtida möjlighet att anlägga gång- och cykelväg.

För Sandvikens kommun är det viktigt att tillgängligheten till kollektivtrafik förbättras. Det är ett mellankommunalt intresse att få fungerande kollektivtrafik – också över kommungränserna. Detta framgår av planens kapitel Mellankommunala intressen samt kapitlet Kommunikation och infrastruktur.

Region Gävleborg ansvarar för kollektivtrafiken i Gävleborgs län, men Sandvikens kommun är en viktig samarbetspartner.

Synpunkter som inte har besvarats inom ramen för översiktsplanen vidarebefordras till ansvariga inom kommunen.

FN föreningen

”Flera kommuner utgår eller har påbörjat analyser av hur översiktsplanen förhåller sig till FN:s agenda 2030 och de 17 globala målen. Den analysen saknas i översiktsplanen. Alla 17 globala mål är inte tillämpliga lokalt, men ett antal mål är tillgängliga för Sandviken.

Tre mål och de 17 globala målen nämns i inledningen till ÖP. En tydligare analys skulle behövas så att målkonflikter redovisas och vilka mål som kan ge synergieffekter i Sandviken kommun, länbygderna och dess tätort.

Målen kan uppnås med olika strategier. De olika och möjliga strategier får också olika konsekvenser om de genomförs. Ett sådant resonemang saknas helt.

FN föreningen har valt yttra sig över några av de globala målen:

Mål 3, God hälsa och välbefinnande

Det är beskrivet i ÖP att grönområden har stor betydelse för hälsosam livsstil. I Sandvikens tätort vill vi framhålla några viktiga områden som behöver ha särskilt skydd i form av kommunala naturreservat, Hedåsen, området runt hälsosam stig, Högbo och Jädraåns utlopp i Storsjön. I ortsanalyserna nämnd behovet av cykelvägar och gångvägar mellan kommundelarna. Möjligheterna att cykla är viktigt för god hälsa och måste få högre prioritet. Möjligheterna till spontan idrott måste ingå i planerna.

Mål 4, God utbildning till alla

Den goda skolan använder eleverna sin egen arbetsplats för att knyta samman teori och praktisk kring hållbarhetsfrågor. Det gör de genom att undersöka skolans miljöarbete.

Miljöanalys – undersökt skolan Ämnen: Ke, Bi, Fy, Sv/SvA, Tk, Ge, Ma, Sh, Hkk i den här övningen undersöker eleverna hur det går för skolans miljöarbete och kommer med förslag på förbättringar. Målet med övningen är att eleverna använder sin egen arbetsplats för att knyta samman teori och praktik kring hållbarhetsfrågor. De gör de genom att undersöka skolans miljöarbete.

Mål 5, Jämställdhet

Jämställdhetsmålen saknas i 1. Framtidsbild, mål och strategier och 2. Utgångspunkter och utmaningar. Här skall naturligtvis jämställdhet finnas med. Konkret skulle planförslaget vara översatt till finska eftersom Sandvikens kommun är ett finskt förvaltningsområde.

Mål 6, Rent vatten och sanitet för alla

Det är bra beskrivning av vattenförsörjningen och problemen. Det som saknas är en beskrivning av de olika strategier som avloppssystemet kan förändras. Konsekvenser av ett ihopkopplat system eller fortsatta lokala förbättringar av reningsverk har betydelse för tätorternas utveckling. Jämförelser saknas i planförslaget.

Mål 7, Hållbar energi för alla

7.2 till 2030 väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.

Sandvik använder mer än 0,5 TWh el och detta leder till mycket spillvärme. Varför används den inte i fjärrvärmenätet i Sandviken som i andra städer? Den skulle kunna användas redan före 2030 och ska ges högsta prioritet. I ÖP står att solkraft kan vara en betydande del av energitillförseln 2050 det är för långsam takt i utbyggnaden av sol. Sandviken måste prioritera utbyggnaden av sol genom att i planarbete ange att nybyggnation skall vara orienterad mot söder för att möjliggöra installationen av solceller. Försök görs i Sverige att skapa självförsörjande fastigheter med solceller som omvandlar vatten till vätgas som lagras och används till att driva bränsleceller för uppvärmning och el. Det skulle passa väl in i Sandviks arbete med bränsleceller. I energimixen måste biogas från Ekogas ingå för fordonsbränsle, gas till industrin och uppvärmning. Biodiesel (HVO) är ett mycket intressant bränsle som ersätter fossil diesel och kan användas redan nu. Fordon med bränsleceller som drivs med vätgas är mycket bra alternativ med nollutsläpp om elen för elektrolyt av vatten framställs miljövänligt. Nackdelen är att inte finns infrastruktur för att tanka vätgas och att bygga infrastrukturen tar lång tid. Därför behövs ett avsnitt om 2050 då sådana skulle kunna genomföras.

Mål 8, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 8 är att verka för en inkluderad och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

I ÖP betonas besöksnäringen som en tillväxtmotor och det är riktigt, men besöksnäringen måste vara hållbar. En del av besöksnäringen är naturturismen som har goda förutsättningar i Sandviken i Dalälvsområdet och även i Norra delen av Sandvikens kommun. Det är viktigt att naturreservat vid Kungsberget skyddas från exploatering och i övrigt att stor

försiktighet skall tas vid ytterliga utbyggnad av vindkraften. Vi har unika skogsområden i norra delen av kommunen som skadas av alltför omfattande utbyggnad av vindkraften. Kommunikationer är avgörande för tillväxten, kommundelarna behöver bättre förbindelser med centralorten och angränsade kommuner. Busstrafiken måste vara tätare och som i Österfärnebo binda ihop Uppsala med Österfärnebo. Busstrafiken skall naturligtvis vara fossilfritt ett första steg att använda biodiesel och ett senare skede övergå till bränslecellerdrivna bussar.

Mål 9, Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Ambitionen i översiktsplanen är god, med det behövs också att trafikverket, regionen och länsstyrelse prioriterar kollektivtrafik, gång- och cykelvägar. Sandvik har ett högt betyg för hållbarhet och den utvecklingen kommer att fortsätta därför att det är ett argument i kundkontakter i en värld där miljömedvetenheten ökar. Högskolan i Gävle har forskningsprofilen byggd miljö med den centrala uppgiften är att genom forskning och utbildning sträva efter att förbättra energieffektiviteten och öka materialeffektiviteten som är två nyckelkomponenter i omställningen mot hållbara, klimatneutrala energisystem såväl lokalt och regionalt som globalt. Sandviken behöver samverka på ett aktivt sätt med högskolan i Gävle och även andra lärosäten för utveckling av hållbara företag och innovationer.

Mål 11, Hållbara städer och samhället

Ambitionen är bra i översiktsplanen, men det skulle kunna utvecklas mer med att lämpliga styrmedel. Flera orter har avfolkats de senaste 40 åren. Däremot har andelen boende på landet upphört att minska. Urbaniseringen har upphört. Detta borde tydliggöras i planeringsförutsättningarna. Vissa delar av landsbygden har en befolkningsökning. I ÖP borde det framgå med vilken strategiska och styrmedel som alla sk serviceorter ska kunna bibehållas. Bebyggelsens energiförsörjning behöver förändras på flera sätt bl.a. hur ny bebyggelse ska vara orienterad för att kunna tillvarata solenergi. Energi-aspekten är obetydligt integrerad i nuvarande samrådsförslag. Ökat resande kräver ett förändrat energisystem. Ett fossilfritt transportsystem till 2040 kan inte uppnås för alla tätorter. I nuläget är det endast Storvik och Sandviken som kan klara ökad befolkning och ökat resande tack vara stationer till spårbunden trafik.

Mål 12, Hållbar konsumtion och produktion

Mål 12 finns i ÖP. Det som skulle behöva lyftas fram är utbildning kan människor förvärva värderingar, kunskaper och färdigheter som möjliggör för den att bidra till en hållbar utveckling. En annan hörnsten är information.

Det skall vara lätt att göra rätt. Nybyggnation skall vara

förberedd för sopsortering enligt 4-facksprincipen eller optisksortering, beroende på vilket beslut som kommer att tas kommunförbundet Gästrike Återvinnare.

Mål 15, Ekosystem och Biologisk mångfald

Under kapitel Allmänna intresse beskrivs det som hör ihop med mål 15 och är av bra kvalitet. Synpunkter från föreningen är att mer än 3 procent av landarealen måste skyddas, för ett rikt ekosystem behöver 20 % skyddas. Det borde kunna åstadkommas genom att fler kommunala reservat bildas och överenskommelser med stora skogsbolag nås. Ett bra skydd för ekosystem är större sammanhängande område.

Befolkningen ska öka framöver och så har varit fallet de senaste åren. Det avgörs av migrationen och kommunens förmåga att behålla de som flyttar in.

En medborgardialog ska också omfatta de som ännu inte är svenskspråkiga, Sandvikens kommun är finskt förvaltningsområde vilket är ännu ett skäl till översättning.”

Kommunens svar:

Att skydda naturområden genom kommunala naturreservat är ett ständigt pågående arbete. Sandvikens kommun har ett naturvårdsprogram, ett strategiskt dokument för hur naturvårdsområdet ska bedrivas. Frågan bör därför hanteras där och inte i översiktsplanen.

Jämställdhetsmålet är ett av de 17 globala mål som antagits av FN varpå översiktsplanen också beaktar frågan.

Sandvikens kommun ser behov av att ta fram en reviderad vatten- och avloppsplan, något som också påpekas i översiktsplanen.

Att öka användandet av hållbara energikällor är en del av översiktsplanens målbild. Här finns också en riktlinje om att öka nyttjandet av tillgänglig spillvärme från lokala industrier till fjärrvärm nätet.

Översiktsplanen betonar vikten av samverkan. Såväl kommunal, där Högsolan i Gävle pekas ut som viktig part, och regional, gällande frågor som bland annat kollektivtrafik.

Övriga synpunkter noteras. De utgör goda idéer som blir goda inspel i kommunens fortsatta arbete.

Kommuninvånare

Privatperson 1

”Jag tycker att ni även ska ha i åtanke att anlägga cykelväg, längs en del av Norrbergsvägen. Den skulle då kunna kopplas ihop med den ev cykelvägen emot Åshammar. Även Norråsvägen borde kunna bli föremål för att ha en cykelväg. Varför? Jo det är relativt mycket biltrafik på båda vägarna samt många cyklister/barn som cyklar till skolan.”

Kommunens svar:

Översiktsplanen tar hänsyn till att kommunikationerna mellan kommunens tätorter ska stärkas på ett bra sätt. Vikten av att koppla ihop kommunens större tätorter betonas, och ur detta perspektiv har vissa vägar inte tagits med.

Privatperson 2

En privatperson har haft synpunkter på området benämnt som H.B.8. Synpunkten lyder som följer:

” En exploatering av detta område skulle ha en mycket stark negativ inverkan för de redan boende i området samt för möjligheterna till rekreation och jakt. Vägen till detta område klarar inte av att hantera den mängd trafik som en exploatering skulle innebära. En breddning är inte heller möjligt, vilket enkelt kan ses om man besöker platsen. Vidare så används vägen frekvent av cyklister. Att då öka mängden trafik skulle öka risken för olyckor. Vidare så ligger det precis i anslutning till detta område en skjutbana. Denna har funnits på platsen i åtminstone 40 år och används flitigt. Att bebygga intill en etablerad skjutbana riskerar att skapa motsättningar mellan de nyinflyttade och de som brukar skjutbanan, vilket ingen vinner på.

Vidare så finns det sedan 80-talet en mycket stark rådjursstam i detta område. Att bebygga området skulle dels leda till att trycka bort stammen från en av de mest lämpliga platserna i Högbo, men även negativt påverka jaktmöjligheterna och därmed möjligheten att via jakt reglera stammen.

Ytterkanterna av det markerade området hyser även Tjäder och Orre och det måste försäkras att eventuella spelplatser inte påverkas.

Att området ligger långt från kollektivtrafik talar även det emot en exploatering. Att idag planera för bostäder som kommer att kräva bil känns väldigt fel och går stick i stäv med kommunens visioner angående miljö och hållbarhet. Det går även mot den uttalade önskan i översiktsplanen att ny exploatering för bostäder ska ske i anslutning till kollektivtrafik.

Allt talar med andra ord mot en eventuell bebyggelse i det aktuella området. Kortsiktigt ekonomiskt intresse från enstaka personer bör inte överväga de negativa konsekven-

serna. Det finns redan 2 andra områden i Högbo by samt ett i Hästhagen som utvärderas för bostäder, samt söder om Jädraån längs Byrängesvägen. Det eventuella behovet av tomter för bostäder i området kan därmed anses mer än väl vara tillgodosett.”

Kommunens svar:

Översiktsplanen är en övergripande vision för kommunens utveckling av mark- och vattenområden. Den är också ett verktyg som bidrar till att bedöma lämpligheten av olika åtgärder – redan i ett tidigt skede.

Planförslaget ska ses som en viljeinriktning kring hur kommunen kan komma att växa i framtiden. Det är mycket angeläget att i tid visa var en tillväxt är möjlig. Således är översiktsplanens syfte att skapa bebyggelse som på ett fördelaktigt sätt smälter in i befintlig miljö.

Högboområdet bedöms ha förutsättningar att utvecklas till en attraktiv kommunal del. Den lantliga karaktären är något som bidrar till områdets attraktivitet redan idag. I planens riktlinjer för Sandviken och Högbo står därför angivet att detta är något som ska bibehållas.

Planen ser att Högbo är ett område där det är fördelaktigt att blanda boende med områden för rekreation och friluftsliv. Med fler bostäder i området ökar underlaget för kollektivtrafik, vilket bedöms vara positivt för Högbo som helhet. Att beakta djur- och växtliv är en viktig del som måste hanteras i alla planeringsprojekt.

Privatperson 3

”Gavelhyttan med rik kulturhistoria, hytttruin, två kvarnruiner där den äldsta är från sent 1700tal, bergsmansgård från mitten av 1700talet liksom Mjölnergården (byggnadsminnesförklarad) gammalt kvarnstensbrott mm finns överhuvudtaget inte nämnt i er rapport. Varför? Räknas endast ”centrum” i GH?”

Kommunens svar:

Gavelhyttan och dess unika miljö lyfts fram i planens kapitel kring kulturmiljö. Här omnämns området som ett så kallat ”karaktärsområde”. Se hela kulturmiljökapitlet under rubriken karaktärsområden.

Privatperson 4

”Jag som skattebetalande medborgare bestrider i högsta grad Sandvikens kommuns skattretande Översiktsplan. Betydligt gynnsammare förslag följer nedan:

Belyst cykelbana i alla riktningar 5 km till/från från Österfärnebo skola så att elever som ej är berättigade till skolskjuts skadefritt kan ta sig till och från skolan. De lever för närvarande väldigt farligt med tung trafik av lastbilar, timmerbilar och diverse traktorer med tunga, överfulla

vagnar att trängas med både cyklister, bilister och promenader runt Österfärnebos centrum. Ett alternativ med nöjescykling mellan Bångs och Årsunda lär komma väldigt mycket senare än bondbarnens säkerhet - eller hur??!!

Infrastrukturen gäller även glesbygd och landsbygd - belyst cykelväg för skolbarnen 5 km i alla riktningar förbättrar avsevärt trafiksäkerheten och tryggheten för alla boende här.

Dessutom behövs betydligt förbättrade kollektivtrafikförbindelser! Vi vill kunna arbetspendla till Hedesunda, Östervåla och Horndal. Våra ungdomar studerar nu i både Sandviken och Horndal och tillräcklig kollektivtrafik saknas. Eleverna som nu går i Sandviken har ”sovmorgon” tre dagar i veckan men kan inte njuta av sovmorgon alls eftersom enda bussen in på morgonen går samma tid som vanligt, dvs klockan 7. Övriga klasskamrater som bor i Sandviken eller Årsunda kan naturligtvis avnjuta sovmorgonen! Stor orättvisa som kan rättas till av kommunen! Eleverna som studerar i Horndal skjutsas av föräldrar då det överhuvudtaget inte går kollektivtrafik i den riktningen, trots närheten till orten och nytta för alla boenden här.

Reningsverk i Gytsinge/Österfärnebo åtgärdas först, innan någonting annat sväljer pengar. Nuvarande reningsverk är undermåligt och dagligen sipprar mängder av ofiltrerade exkrementer ut i diket som leder ner till Fängsjön, med grav övergödning och fruktansvärd tillväxt av vass som resultat. Hela socknens kommunala avlopp pumpas ut i Fängsjön alltså... Jag kommer naturligtvis att kontakta media så fort det här med skolan lagt sig, så kanske de kan hjälpa oss få till stånd en rensning av kanterna runt sjön som ersättning för bristande rening under tidigare år. Alla privata boenden har tvingats gräva trefilterbrunn för sitt avlopp men tydligen gäller inte vanliga lagar och regler Sandvikens kommun. Gör om och gör rätt kommun!!

Sen skandalen Gysinge Bruk - tror ni på allvar att vi i glesbygden med eget förfallet bruk vill att våra skattepengar ska gå till vackra, redan gynnade Högbo Bruk som historiskt är en hundra år senare efteröppning av Gysinge??? Gysinge har dessutom nationalpark och bör däromkring

Vänd er gärna till Österfärnebos utvecklingsgrupp för samarbete angående så här viktiga förbättringsförslag så de gynnar HELA kommunen och inte enbart centrala delarna. Vi på landsbygden betalar också skatt och vill ha del av utvecklingen!”

Kommunens svar:

Översiktsplanen är en övergripande viljeinriktning för hur kommunen vill att mark- och vattenanvändningen ska se ut i framtiden. Ett av planens syften är att stärka hela kommunen, och där är cykelbanor och kollektivtrafik viktiga frågor. För att skapa goda kommunikationer som gynnar så många kommuninvånare som möjligt, krävs samverkan mellan flera aktörer – något som finns redan idag.

I planförslaget finns också beskrivet att kommunen vill verka för stärkta kommunikationer mot grannkommunerna i syd.

Synpunkter som inte har besvarats inom ramen för översiktsplanen vidarebefordras till ansvariga inom kommunen och kan vara bra inspel i ett kommande arbete.

Privatperson 5

”Huvuddragen låter bra, men om Österfärnebo ska kunna utvecklas måste självklart skolan finnas kvar! Att sedan affär och mack mm blir kvar är också en förutsättning. Att återvinningen bara är öppen en dag i veckan är ganska osmidigt, plus förstås att det är usel mobiltäckning västerut mot Grönsinka.

Längs den vägen mot Horndal finns inte heller någon buss så för de som inte har bil är det väldigt krångligt att ta sig till serviceställen, särskilt som vårdcentral och tandläkare nu är i Hedesunda.”

Kommunens svar:

Synpunktens noteras. Översiktsplanen är en vision som spänner över flera sakområden, där ett av syftena är att stärka hela kommunen. Planen är också en övergripande viljeinriktning för hur kommunen vill att mark- och vattenanvändningen ska se ut i framtiden.

Gällande bussförbindelser beskriver planen att kopplingen mot angränsande kommuner ska stärkas.

Synpunkter som inte har besvarats inom ramen för översiktsplanen vidarebefordras till ansvariga inom kommunen och kan vara bra inspel i kommande arbete.

Privatperson 6

”Edsviken badplats i Dalälven borde rustas upp. Närheten till centrala delar, campingen och det fantastiska läget vid Dalälven borde göra den väldigt attraktiv. Trots en fantastisk sommar var den inte välbesökt. Tyvärr är halva bryggan borta, omklädningshytten helt förfallen o väldigt smutsig. Dasset under all kritik och ingen städning av platsen verkar finnas så en upprustning vore toppen.”

Kommunens svar:

Synpunkter som inte har besvarats inom ramen för översiktsplanen vidarebefordras till ansvariga inom kommunen och kan vara bra inspel i kommande arbete.

Privatperson 7

”Området kring Dalälven i österfärnebo passar utmärkt för paddling med kanot o kajak. För att kunna utnyttja det till fullo o bevara och uppleva hela miljön borde Norrån som ansluter via fångsjön som håller på att växa igen rensas upp.”

Kommunens svar:

Synpunkter som inte har besvarats inom ramen för översiktsplanen vidarebefordras till ansvariga inom kommunen och kan vara bra inspel i kommande arbete.

Privatperson 8

”Tyvärr ingen vacker syn när man färdas genom byn och ser det förfallna fd hyreshuset. Det borde rivas o ersättas med bostäder.”

Kommunens svar:

Synpunkter som inte har besvarats inom ramen för översiktsplanen vidarebefordras till ansvariga inom kommunen och kan vara bra inspel i ett kommande arbete.

Privatperson 9

”Det före detta flyktingboendet står o förfaller. Så synd på dessa fina byggnader, borde inte tillåtas. Skulle kunna rustas upp och med närheten till PRO tex passa bra till äldreboende.”

Kommunens svar:

Synpunkter som inte har besvarats inom ramen för översiktsplanen vidarebefordras till ansvariga inom kommunen och kan vara bra inspel i kommande arbete.

Privatperson 10

”I den fördjupade ortsanalysen skriver ni: ”Busslinjetrafiken passerar rakt genom Österfärnebo väg 272 och vidare mot väg 56”. Det är ofullständigt och behöver ändras så tillvida att busslinje 49 som idag utgår från Gysinge mot Gävle behöver fortsättningsvis utgå från Österfärnebo som är den mer befolkade orten för att vi ska ha kollektivtrafik till vår hälso-central i Hedesunda och för att vi ska ha samma tillgång till kollektivtrafik i både Österfärnebo och Gysinge mot Gävle.”

Kommunens svar:

Skrivningen utgör endast ett konstaterande av nuläget och inget ställningstagande. Den noteras och vidarebefordras till Region Gävleborg som ansvarar för kollektivtrafiken.

Privatperson 11

”Genom att använda begreppen serviceorter och centralorter visar man indirekt att den omkringliggande landsbygden enbart ska tjäna som service till den centrala orten. Så länge ni använder centralortsteorin förhindrar ni landsbygden att få utvecklas, då de omkringliggande orterna inte anses värda att offra full service på. Bygg Sandvikens kommun framöver utifrån ett begrepp som tillåter landsbygdsorter mitt emellan centralorter i andra kommuner att utvecklas gynnsamt.”

Kommunens svar:

Synpunkten noteras. Syftet med serviceorterna är att peka på dess styrkor och möjligheter i förhållande till sitt omland. Klassificeringen ligger till grund för att skapa de bästa förutsättningarna för en ort att utvecklas och växa – då i synergi med andra orter i Sandvikens kommun.

Privatperson 12

”I Österfärnebo voro det även befogat med en cykelbana från kyrkan över åkrarna och i första hand fram till första byn. Här går mycket tung trafik o hastigheten är 70 km. Det finns ingen väggren som man kan fly till vid behov. Detta borde tas i beaktande i samband med kommande renovering av Vibron över Norrån.”

Kommunens svar:

Synpunkten noteras. Cykelvägar hanteras på en fördjupad nivå i den cykelplan som ska tas fram för Sandvikens kommun. De önskemål om nya gång- och cykelvägar som har lämnats in under arbetet med översiktsplanen tas med till arbetet med cykelplanen.

Privatperson 13

”Gysinge, pärlan vid Dalälvens forsande vatten där naturen möter kulturen, måste ges möjlighet att bli en riktig turistattraktion. Orten är (söderifrån) infarten till Sandvikens kommun, Gästrikland och faktiskt till hela Norrland! Gysinge har ett Naturum och är infarten till en av Sveriges mest omtyckta nationalparker. Där finns också t ex ett av landets tio bästa fiskevatten, den genuina bruksmiljön, PRO:s folkhögskola, diversehandeln Brukshandeln och byggnadsvårdsbutiken.

Allt måste göras för att utnyttja dessa förutsättningar att locka turister. Därför behövs övernattningsmöjligheter och matställen i långt större utsträckning än vad som finns i dag. De gamla smedsbostäderna borde återigen användas som hotell, världshuset borde återgå till att bli en attraktiv restaurang och uthuslångorna kunde erbjuda plats för hantverkare och konstnärer. Låt inte denna genuina byggnadskultur förstöras av uppdelningar i enskilda privata äganden! En fiskecamp borde finnas i ganska direkt anslutning till älven. Ge förutsättningar för entreprenörer att lyckas i att skapa dessa turistdragande verksamheter!

Det behövs flera bostäder i Gysinge. Dels för de entreprenörer som lockas till orten och dels för dem som vill flytta från hus och gårdar (en del i Österfärnebo) till moderna lägenheter. I Gysinge finns mark mellan ”Körnan” och skolan fram till det gamla sjukhemmet (numera Gysingehemmet). Där kan attraktiva lägenheter byggas med närhet till bl a service och bussar. Gemensamhetslokaler kan ev anordnas i Gysingehemmet?

Låt oss hjälpas åt att bygga en blomstrande turistattraktion av Gysinge. Orten är värd att visas för, och utnyttjas av människor som söker det genuina i både natur och kultur!”

Kommunens svar:

Synpunkterna är intressanta inspel i dialogen kring Gysinges utveckling. Synpunkter som inte har besvarats inom ramen för översiktsplanen vidarebefordras till ansvariga inom kommunen och kan vara bra inspel i kommande arbete.

Privatperson 14

”Jag tycker fortfarande att detta är en stycke stadsnära natur som är viktigt att ha kvar. Många Sandvikenbor ur många olika socioekonomiska grupper har tillgång till och nyttjar året runt. För oss som bor i Björksåtra är det långt till Högbo och har man inte egen bil är det oerhört långt. Det är inte heller självklart att man känner sig bekväm med att ta sig igenom det relativt lyxiga bostadsområdet Hedgrind för att ta sig ut i den vackra naturen på Gunnarsudden. Mulleskogen (som Hjalmarismuren heter i folkmun) är däremot lättillgänglig från alla väderstreck och så väl till fots som per cykel, barnvagn, häst eller skidor. Jag önskar att det socioekonomiska perspektivet på tillgänglig grönska får ett större utrymme i planeringen.”

Kommunens svar:

I kommunens planering ska det säkerställas att naturområden alltid finns i närheten av bostadsområden, något som också översiktsplanen syftar till. I fallet Hjalmarismuren är det i dagsläget inte klarlagt hur stor del av befintlig natur som behöver tas i anspråk. Detta då det planerade området (S.B.28) endast är översiktligt utpekad. Kommunen har inlett ett arbete med ett planprogram för området, och där kommer allmänheten att involveras. Planprogrammet är långt mer detaljerat än översiktsplanen. Frågan om hur mycket natur som ska bevaras utreds där i detalj.

Privatperson 15

”En första övergripande tanke från oss är att det inte berör hela kommundelen. Det verkar som att det bara är centrala Österfärnebo som avses. Men där bor bara 400, varför berörs inte övriga Österfärnebo?”

Första sidan med rutan Strategier för Österfärnebo utveckling
Här undrar vi vad kommunen tänker sig göra för att ”den geografiska positionen med närheten till Mälardalen och Stockholm utvecklas”. Vi förstår inte vad som kan finnas i den skrivna punkten. Vi hoppas att det är att kommunen ska verka för att möjligheten att åka kollektivt in i Uppland, att Gysingelänken som fanns tidigare återupprättas så att vi

kan dra nytta av vår geografiska närhet till Mälardalen. Vi skulle vilja ha mer konkreta skrivningar av de fem punkterna för att ens kunna komma med synpunkter men vi gör ändå ett försök med några kommentarer. Vi kan inte tolka vad som ska göras och av vem, det känns lite vagt.

Rubriken Verksamheter och småindustri

Beskrivningen är väldigt torftig och innehåller endast fyra rader, trots att det är den kanske viktigaste delen för att få orten att fortleva. Övriga delar får mycket större utrymme, t ex den historiska tillbakablicken. Det står att det finns ett industriområde med några företag. Där finns bland annat Zambonis Europacenter, det är ett världsledande företag och borde nämnas. Även att Nässja plantskola är en av Sveriges största plantskolor.

Sedan saknas skrivning om att det finns flera stora entreprenörer på orten som inte är låst till industrilokaler enligt gamla normer och ramar, t ex Jonas Halonen och MIPO. Båda är entreprenörer inom byggsektorn och entreprenad, inte bara innanför Österfärnebos gränser utan även i norra Uppland. Vi är även kända för många duktiga hantverkare, fin- och grovsnickare, golvläggare och elektriker. Dessutom har vi ett antal mjölkgårdar vilka gör ett stort arbete för att hålla landskapet öppet.

Rubriken Offentlig och kommersiell service

Där står att det finns två förskolor i Österfärnebo, det stämmer inte för kommunen har lagt ner Lingonbackens förskola och alla Österfärnebos och Gysinges barn går i två temporära paviljonger. Där står att det finns distriktssköterskemottagning i Österfärnebo men den lades ner för många år sedan. Idag finns endast en provtagningslokal i Färnebo Livs lokal som är öppen en dag i veckan.

Rubriken Riktlinjer för Österfärnebo

Verksamheter: Ge möjlighet till nyetablering av jordbruksverksamhet

Hur tänker ni då, den meningen, samt fler i denna ruta, bör förtydliga så att man förstår vad det innebär. Mötesplatser och centrum är en annan formulering som väcker funderingar vad som döljer sig bakom den formuleringen. Tänker kommunen skapa mötesplatser även för oss i vår kommundel, lika som man gjort på Hyttgatan i Sandviken?

Ja, det här något av det som rör sig i våra huvuden när vi läser översiktsplanen. Den är inte lätt att förstå för oss, den är inte konkret nog. Vi undrar - vem ska göra vad och när?"

Kommunens svar:

Översiktsplanen utgör en vision för kommunens utveckling på längre sikt. Här finns bland annat en övergripande viljeinriktning som visar kommunens avsikter med mark- och vattenanvändningen.

För Sandvikens kommun är det viktigt att tillgängligheten till kollektivtrafik förbättras. Att få en fungerande kollektivtrafik, även över kommungränserna, är ett mellankommunalt intresse. Detta framgår av planens kapitel Mellankommunala intressen samt Kommunikation och infrastruktur. Region Gävleborg ansvarar för kollektivtrafiken i Gävleborgs län, men Sandvikens kommun är en viktig samarbetspartner.

Det är kommunens ambition att hålla avsnittet om verksamheter och småindustri på en övergripande nivå.

Texten om offentlig och kommersiell service justeras inför antagande.

Punkten "ge möjlighet till nyetablering av jordbruksverksamhet" handlar om att kommunen kan undvika att tillåta byggnationer på brukningsvärd jordbruksmark, vilket planen syftar till.

Gällande riktlinjer för Österfärnebo så har rubriken "mötesplatser och centrum" utgått då det rörde sig om ett tryckfel.

Kommunens ambition är att hålla en god nivå gällande offentliga rum, något som också översiktsplanen syftar till. Konkret utförande, exempelvis hur ett torg ska detaljplaneras och utformas, är en hantering som ligger utanför översiktsplanen.

Privatperson 16

"Jag är en utav de flera hundra som var med i tåget för ett allaktivitetshus i Storvik. Jag har bott i Storvik sedan 1997. Före dess har jag bott både i storstad och på landet. Men aldrig trivts så bra som i Storvik. Vi har goda förbindelser både med tåg och med buss i alla riktningar. Ex Att bo och pendla i Stockholm kan ta ca 1 timme och fyrtio minuter och det ser dom som inga problem. Kolla i stället hur långt vi kan ta oss på samma tid från Storvik åt alla riktningar. Därför anser jag att vi har en stor fördel med att bo på orten men att ha ett jobba eller studier på annan ort. Men för det ska kunna vara verkligt så behövs bil och tåg och buss. Som det är idag så passar ej alla tider, trots att vi har många tider både för tåg och buss, därför tvingas många att ta bilen, samt så kostar det att åka kollektivt, vissa tider skulle kanske vara subventionerade. Vår handel i bygden är viktig, likaså skola, äldreomsorg, hälsovård och samhällsskydd, samt aktiviteter och lokaler samt bostäder.

Vi har redan provat på att vara utan Hälsocentralen, men fick tillbaka den. Just nu känns det som att den åter kommer att försvinna då det är brist på läkare och man har lagt ner möjligheten att träffa en läkare vid lite akutare behov. Vi har blivit av med polisen och brandkåren har också varit hotat att läggas ner. Bensinmacken har lagts ner, vi har bara pumparna kvar. likaså posten, Swedbank, apoteket har varit hotat det med.

Många småbutiker har fått lagts ner genom flera decennier. Det blir svårare och svårare att handla lokalt. Vi har barn som växer upp och går i skolan här, men har ingen

fungerande fritid. Vi har en fritidsgård som är öppen nå dag i veckan och är inklämd i Parkhallen. Storviks If har flera hundra medlemmar och har flera innebandy och fotbollslag, orientering och skidor, vi har en skola med flera hundra elever som ska utöva idrott för hälsan. Vi har Pro med flera hundra medlemmar som idag bara har en liten träffpunkt i Logårdens Centrum.

Just nu så jobbar jag i en anrik byggnad i Storvik. Från början var det Kooperativet innan den nya butiken byggdes. Efter det så har det både funnits gym (som bytt lokal), elbutik, mattläggareffär i lokalen. Sedan ca 4 år tillbaka har jag haft min egen lilla loppis som jag drivit ideellt i ett marknads kooperativ, för ett år sedan byttes föreståndare och Bondenära tog över. Nu kan vi erbjuda att privat personer får hyra plats att sälja sina saker (second hand), vi erbjuder enklare dataservice.

Vi samarbetar med Dihlens saluhall i Valbo, så vi kan sälja deras lokal produkter i våran butik, men ekologisk och närproducerat. Vi säljer även ekologisk mat åt andra företag och privat personer. Vi har ett gott samarbete med Arbetsförmedlingen och kan erbjuda praktik med dataträning, språkträning, samhällsorientering mm. Vi tar även emot människor som behöver komma ut och arbetsträna eller människor som har behov av samhällstjänst. Många av våra kunder kommer in dagligen för att få den sociala biten.

Tänk om en utbyggnad av allaktivitetshuset, samt en upprustning av det anrika Parkhallen gjordes, vilka möjligheter det skulle ge bygden. Pro skulle kunna utnyttja hallen till stora organisationsmöten och danser, vilket skulle främja näringslivet i Storvik. Skolan skulle få fler tider att ha idrott på, vilket skulle främja elevhälsan. Man skulle kunna utnyttja hallen till mässhall vilket också skulle främja handeln i Storvik. Ungdomarna skulle kunna få möjlighet att utöva sin sport på hemmaplan istället för att söka till andra klubbar. Ett bra exempel på det är Storviks herrlag i Innebandy. För några år sedan hade vi både ett A och B lag, men tyvärr så var det svårt med parktider, samt så höll inte planen i hallen måtten för att få spelas på i en högre division, så därför fick A laget börja spela i Sandviken, vilket resulterade i ännu färre tider och att laget tappar intäkter på cafeterian eftersom de inte får ha hand om cafeterian på Jernvallen.

Vi har ju även en folkhögskola med elever från hela landet, som bor och främjar handeln på orten likaväl som i kommunen. Storvik är rik på sin natur. Tänk att få sitta i en lägenhet på Åstranden och se hästarna beta nedanför balkongen på sommaren. Eller gå ca 100 meter för att komma ner till Vallbyån med barnen så att dom får fiska. Bara ett stenkast från centrum har vi det vackra storviksbadet som besöks flitigt även från dom som inte bor på orten. Bortanför så har vi idrottsplatsen, för olika aktiviteter, samt ett vackert elljusspår, som främjar till ett rikt friluftsliv. Skogen ligger nära, där man kan plocka svamp, bär och fiska i nån av de vackra sjöarna. Sedan har vi ju Näsbyjön som ligger på andra sidan järnvägen i Centrum.

Tänk om man hade en gång och cykel förbindelse över eller under järnvägen, så att man tryggt och säkert skulle kunna gå med vagn ner till badet och restaurangen där. Det skulle ju också främja handeln att dom som åker utanför Storvik kunde stanna till vid rastplatsen och handla i centrum.

Tänk om man kunde utnyttja den tomma marken vid Almb och bygga billiga ettor, för då skulle våra ungdomar kunna stanna kvar på orten och inte flytta till annan ort. Detta skulle ju stärka den lokala handeln och kommunens ekonomi. Jag hoppas närmast att spad tagen tas för den nya allaktivitetshallen snart. Samt att prioritera Storvik lite mer, då en fungerande bygd också gynnar omkringliggande byar.”

Kommunens svar:

Synpunkterna är intressanta i dialogen kring Storviks utveckling. Synpunkter som inte har besvarats inom ramen för översiktsplanen vidarebefordras till ansvariga inom kommunen och kan vara bra inspel i kommande arbete.

Privatperson 17

”Upprustning av centrum - rivningshus och tomma nedgångna byggnader som sk Röda Torget främjar inte inflyttning, trivsel el turism.

Upprustning av badplats Edsviken vid vackra Dalälven och camping.

Inbjudande välkomstskyltar till bygden.

Upprustning av Tallparken/Solliden tex utegym.

Hastighetsbegränsning gm bebyggelse på väg mot Horndal samt belysning. Tung trafik och stora risker.

Ordentlig skyltning för turister till turistmål.

Bättre kommunikationer till Uppland.

Gysinge: upprustning av historiska byggnader. Satsa på turismen fullt ut kopplat till Nationalparken.

Bättre skyltning för turister.göl

Upprustning gamla nedgångna bostäder vid gamla sjukhuset eller rivning.

Överlag; Sandvikens kommun bör annonsera och sprida information löpande om Österfärnebo och gysinge och vad som händer där, tex turistmål och aktiviteter, folkhögskolor etc.

Sjukvård bör flyttas tillbaka till orten åtminstone ha öppet ngn dag i veckan för att underlätta för äldre.

Samordna folkhögskolor o Nationalpark/ turism. Finns boende på camping, folkhögskolor, vandrarhem, men ingen information för turister.”

Kommunens svar:

Synpunkterna är intressanta i dialogen kring Gysinges utveckling. Synpunkter som inte har besvarats inom ramen för översiktsplanen vidarebefordras till ansvariga inom kommunen och kan vara bra inspel i kommande arbete. Se också svar till Österfärnebo Sockens utvecklingsgrupp.

Sammanfattning av förändringar sedan granskning

- Riktlinjerna kring översvämning har förtydligats. Bebyggelse ska inte uppföras inom riskområde för 100-årsflöde. Vid nybyggnation ska krav på lägsta grundläggningsnivå ställas inom riskområde för 100-årsflöde (se vidare i kapitel Allmänna intressen – miljö- och riskfaktorer under rubriken riktlinjer översvämning).
- Riktlinje om passagemöjlighet har förtydligats med att passagen ska vara minst 20 meter (se vidare i kapitel Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)).
- Vikten av att ta hänsyn till passagemöjlighet betonas genom tillägg i texten för respektive LIS-område där detta är aktuellt (se vidare under utpekade områden i ortsanalyserna).
- Text gällande samrådsområde för totalförsvaret återinförs i planförslaget (se vidare i kapitel Allmänna intressen – totalförsvaret och fredliga kriser).
- All lokalisering av vindkraftsetableringar ska på ett ändamålsenligt sätt förhålla sig till stamnätet för el. Riktlinjer om detta tillfogas planen före antagande (se vidare i kapitlet Allmänna intressen – teknisk försörjning under rubriken riktlinjer för förnybar energi).
- I kapitlet Allmänna intressen – teknisk försörjning läggs stamnätet för el in på kartan.
- I kapitlet Allmänna intressen – teknisk försörjning kompletteras texten med att Svenska kraftnät är ledningsägare för stamnätet.
- I avsnitten Sandvikens tätort samt Högbos ortsfördjupning, under rubriken kommunikationer, har flera tillägg gjorts för att förtydliga tidigare ställningstagande. Det handlar om cykelstråk längs väg 272 från Klangberget till Högbo bruk, cykelstråk längs med Säljansvägen samt cykelstråk mellan Sandviken-Jäderfors.
- Cykelstråket Sandviken-Jäderfors fanns tidigare enbart med i ortsfördjupning för Jäderfors. Stråket läggs nu till även i riktlinjer för Sandvikens tätort och Högbo (se vidare i kapitlet Ortfördjupningar – ortanalys Sandviken och Högbo).
- Text om huvudmannaskap för elnät i Gysinge tas bort (se vidare i kapitlet Ortfördjupningar – ortanalys Gysinge).
- Kartan ses över för en korrekt sträckning av vandringsleder (se vidare i kapitlet Allmänna intressen – natur och friluftsliv).
- Skrivningar om befintliga skolor ändras till att vara lika för alla orter (se vidare i kapitlet Ortfördjupningar).
- I ortsfördjupning för Österfärnebo, under rubriken offentlig och kommersiell service, justeras text om distriktssköterskemottagning och förskola (se vidare i kapitlet Ortfördjupningar – ortanalys Österfärnebo).
- I kapitlet Allmänna intressen – kulturmiljö läggs till ny text om kyrkliga kulturminnen.

saudviken.se/saudviken2030